

<หยุดเหล่าเข้าพรรษา>

นำเสนอเมื่อ : 8 ก.ค. 2552

หยุดเหล่าเข้าพรรษา



วันหยุดติดต่อกันมาตั้งแต่ปลายสัปดาห์ก่อนถึงวันนี้เป็นวันที่ห้า สุดท้าย และเป็นวันเข้าพรรษา

วันสำคัญทางพุทธศาสนาของไทยที่เป็นวันรวมของพุทธศาสนิกชนทั้งปวง ได้แก่พุทธบริษัทสี่ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ที่คนไทยเรียกพระสงฆ์ สงฆ์ หรือพระ เขียนเป็นสันสกฤตว่า "ภิกษุ" มีทั้งที่เป็นพระ คือผู้ที่อุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ สุมย์พุทธกาลพระพุทธเจ้าทรงเป็นอุปัชฌาย์ด้วยพระองค์เอง ซึ่งขณะนั้นมีการบวชให้หญิงด้วยเช่นกัน เรียกภิกษุณี ก่อนพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน ทรงห้ามบวชภิกษุณีจากนั้น (ขณะนี้มีการรื้อฟื้นภิกษุณีขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย ไม่ทราบวาทุกรูปถือศีล 227 ขอบเขตเดียวกับภิกษุหรือไม่ อย่างไร) และที่เป็นสามเณร ถือศีล 10 ขอบ

พุทธศาสนิกชนทั่วไปที่ถือศีล 5 ศีล 8 ฝ่ายชายเรียกว่า อุบาสก ฝ่ายหญิง เรียกว่า อุบาสิกา หรือนักบวชหญิงที่เราเรียกว่า "ชี" "แม่ชี"

วันรวมทางพุทธศาสนามี 3 วัน คือวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา และวันอาสาฬหบูชา เป็นวันที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า พระสงฆ์ และพุทธศาสนิกชน กล่าวคือ วันมาฆบูชา เป็นวันที่พระสงฆ์ 1,250 รูปมาประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน ทั้งหมดเป็นสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าทรงบวชให้ทั้งสิ้น และเป็นสงฆ์ที่บรรลุพระสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นอรหันต์ และเป็นวันเพ็ญ เดือน 3

วันวิสาขบูชา คือวันเพ็ญ เดือน 6 เป็นวันที่พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน

วันอาสาฬหบูชา คือเมื่อวาน อธิบายความไปแล้ว

ส่วนวันของสงฆ์ นอกจากทั้งสามวันดังกล่าว ยังมีวันสำคัญอีก 2 วัน ที่พระสงฆ์จะต้องพิจารณาตนอยู่ในถิ่นที่ ไปค้างอ้างแรมที่ไหนไม่ได้ คือวันเข้าพรรษา มีกำหนด 3 เดือน ตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 ถึงวันออกพรรษา คือวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ปีนี้ตรงกับวันที่ 4 ตุลาคม เป็นวันอาทิตย์

วันเข้าพรรษา คือวันที่พระภิกษุอธิษฐานอยู่ประจำในวัด หรือเสนาสนะที่คุ้มแดดคุ้มฝนได้แห่งหนึ่ง ไม่ไปค้างแรมในที่อื่นเป็นเวลา 3 เดือน ซึ่งเป็นฤดูฝน

เหตุที่ต้องมีการจำพรรษาของพระภิกษุ ตามพุทธประวัติ คือเมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าทรงประทับอยู่ ณ วัดเวฬุวัน เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ เกิดเหตุการณขึ้น กล่าวคือ ชาวบ้านกลุ่มหนึ่งพากันกล่าวตำหนิพระสงฆ์ว่าไม่รู้จักกาลเวลายังพากันจาริกเรื่อยไปไม่หยุดแม้ในระหว่างฤดูฝน ทำให้เดินไปเหยียบซากงูของชาวนาเสียหาย ขณะที่พวกนิครนถ์นักบวชในศาสนาอื่น และฝูงนกยังหยุดพักนอนไม่ออกไปท่องเที่ยว

เมื่อเรื่องราวถึงพระพุทธองค์ในเวลาต่อมา พระองค์จึงรับสั่งให้พระสงฆ์ประชุมพร้อมกันและตรัสถามจนได้ความจริง แล้วจึงทรงบัญญัติเรื่องการเข้าพรรษาไว้ว่า

"อนุชานามิ ภิกขเว วสสงฺ อุปกนฺตุง" แปลว่า "ภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้พวกเธออยู่จำพรรษา"

ครั้นกาลเวลาผ่านไปส่วนที่มากับวันเข้าพรรษาอีก 2 อย่างคือ เทียนพรรษาที่ภิกษุต้องใช้จุดในอุโบสถระหว่างพรรษา ใช้แทนแสงสว่างในยามค่ำคืน และผ้าอาบน้ำฝน สำหรับภิกษุสามเณรใช้ผลัดอาบน้ำฝนไม่ให้ประเจิดประเจ้อ จึงมีประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาถวายวัด และถวายผ้าอาบน้ำฝนพร้อมกันไปด้วย

ขณะเดียวกัน พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย โดยเฉพาะคนไทย นิยมให้บุตรหลานที่เป็นชายเมื่ออายุครบบวช คือ 20 ปีบริบูรณ์ได้มีโอกาสบวชเรียนในบวรพุทธศาสนา ได้ใช้โอกาสเข้าพรรษา 3 เดือนนี้ให้ลูกหลานผู้ชายบวช เรียกว่าบวช 3 เดือน หรือบวชในพรรษา ผู้เข้ารับการอุปสมบทในห้วงนี้จะได้พรรษาอยู่ 3 เดือน และสวนใหญ่จะอยู่รับกฐินกฐินโหมทนาให้เสร็จก่อนจึงลาสิกขาออกมาปฏิบัติหน้าที่การงานต่อไป

สำหรับพุทธศาสนิกชนบางส่วน อาศัยกาลเข้าพรรษานี้ ลด ละ เลิก อบายมุขทั้งปวง เช่น หยุดเหล้าเข้าพรรษา บางนิยมเข้าวัด รักษาศีล ฟังธรรม เจริญจิตภาวนา ละเว้นจากการประพฤติชั่วทั้งปวง

ไม่ว่าจะเป็นการบวชลูกผู้ชายที่อายุครบบรรลุนิติภาวะ ไม่ว่าจะถือศีลกินเพล ไม่ว่าจะ ลด ละ เลิก อบายมุขทั้งปวง โดยเฉพาะเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด และบุหรื ล้วนแต่เป็นกุศลทั้งสิ้น ขออนุโมทนา

<http://www.matichon.co.th>

คอลัมน์ โลกสองวัย

โดย บางกอกเกียน